

1. Kaupunginvaltuusto

150 000 ja näiden kustannuksiksi 6.5 mmk. Mikäli alennusta myönnettäisiin esim. siten, että kadeteille ja varusmiehille annettaisiin koululaisalennuslippuja, olisi hinanero näiden ja tavallisten kuljetuskustannusten välillä n. 5 mmk, mikä vuosittain olisi korvattava liikennelaitokselle muista kaupungin varoista. Kadettikoulua liene tässä yhteydessä pidettävä yliopistoon tai muihin korkeakouluihin verrattavana, ja mikäli kadeteille annettaisiin helpotuksia, tulisi tämä aiheuttamaan vaikeasti hallittavia seuraamuksia. Suomenlinnan lautan maksuihin nähden, joihin aloitteessa oli viitattu, oli todettava, että sotilailta perittiin sama maksu kuin yksityisiltäkin, eli 30 mk yhdeltä matkalta. Nämä matkakustannukset suoritti kuitenkin valtio, joka oli toisena osapuolena kyseisen lautan omistavassa yhtiössä. Mainituin perustein liikennelaitoksen lautakunta esitti, että aloitteen ei tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (11. 10. 691 §, 13. 12. 864 §).

Seuraavat *aloitteet* päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi: vt Procopén ym. aloite Rautatien torin liikenneolojen järjestämiseksi (29. 11. 828 §);

vt Paavolan ym. aloite Kansakoulukujan liikenteen parantamiseksi (1. 3. 170 §);

vt Katajavuoren aloite Lauttasaaren liikenneolojen parantamiseksi (6. 9. 599 §);

vt Päivänsalon aloitteet parempien liikenneyhteyksien aikaansaamiseksi itäisiin esikaupunkialueisiin, erityisesti Hämeentien-Helsinginkadun suunnassa ja eräiden järjestelyjen suorittamiseksi Puotilan asumalähiön alueella (29. 11. 827 §, 6. 9. 600 §);

vt Mehdon ym. aloite toimenpiteisiin ryhtymisestä paikallisten liikennemääräysten mukaisen yöpysäköinnin autoilijoille aiheuttamien tarpeettomien vaikeuksien poistamiseksi (29. 11. 830 §).

12. Satamaoloja koskevat asiat

Satamalautakunnan ja satamalaitoksen johtosääntöjen sekä satamarakennusosaston organisaation tarkistamista koskeva asia päätettiin palauttaa kaupunginhallitukselle (29. 11. 774 §, khn mtö n:o 29).

Sataman liikennemaksutaksan uusiminen. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä mietinnön n:o 18 liitteinä n:o 4—7 olevan ehdotuksen Helsingin kaupungin liikennemaksutaksaksi astuvaksi voimaan 1.8. Sisäasiainministeriö vahvisti ko. päätöksen 25. 7. (14. 6. 491 §, 6. 9. 517 §, kunn. as. kok. n:o 82).

Viranhaltijat. Varastoimis- ja laiturihuolto-osaston avoimeksi tullut 14. palkkaluokan varastomiehen virka päätettiin lakkauttaa 1. 8. lukien sekä samoin kaksi 11. palkkaluokan talonmiehen virkaa ja yksi 13. palkkaluokan tavarahissin kuljettajan virka 1. 1. 1962 lukien (6. 9. 545 §, 25. 10. 728 §).

Eräiden tiliasiakirjojen hävittäminen, ks. kaupunginarkisto.

Suurkuluttajien maksujen muuttamisesta satamalaitoksen sekä kaasun-, sähkö- ja vesilaitoksen tariffeissa tekivät vt Saastamoinen ym. v. 1960 aloitteen, jossa huomautettiin mm. että oikein hoidetun taksapolitiikan avulla saataisiin em. laitokset tuottamaan paremmin kuin tähän saakka. Muutokset olisi saatava sellaisiksi, etteivät suuret vienti- ja tuontiliikkeet käyttäisi kaupungin satamaa puoli-ilmaiseksi sekä että

tuotanto- ja liikelaitoksilta perittävät vesi-, kaasu- ja sähkömaksut korotettaisiin oikeaan suhteeseen palkansaajien ja muiden pienkuluttajien taksoihin verrattuna. V:n 1959 tilinpäätöksen perusteella voitiin todeta sähkön myynnistä yleis- ja pienkulutustariffeilla saatujen tulojen olleen lähes kaksinkertaiset suurkulutustariffeilla saatuihin tuloihin verrattuna huolimatta siitä, että suurkuluttajat käyttivät kaupungin myymästä sähköstä lähes 50 %. Sähkötariffit olivat siis erittäin edulliset suurkuluttajille pienkuluttajien kustannuksella. Asian korjaamiseksi aloitteentekijät olivat ehdottaneet, että satama-, kaasu-, vesi- ja sähkölaitoksen tariffeja muutettaisiin niin, että suurkuluttajien tariffeja korottamalla kaupungille saataisiin huomattavasti enemmän tuloja ja että pienkuluttajien sähkötariffeja alennettaisiin. Satamatoimintaan liittyvien taksojen ja maksujen korottamista koskevassa asiassa satamalautakunta oli viitannut v. 1958 (ks. s. 93) sekä v. 1960 (ks. s. 12) antamiinsa lausuntoihin, jotka koskivat taksojen korottamista ja aloitetta toimikunnan asettamiseksi selvittämään mm. kaupungin niitä maksuja, jotka on sidottu keskinäisin sopimuksin muiden kaupunkien kanssa. Edelleen lautakunta totesi sisäasiainministeriön 1. 5. 1960 vahvistaneen liikennemaksuihin 10 %:n korotuksen. Lautakunta on myös korottanut koneellisten tavaransiirtolaitteiden taksoja 1. 4. 1960 lukien ja laiturihuollon taksan maksuja sekä 1. 4. että 1. 6. 1960 alkaen. Myöskin yleisen talletusmaksuina työmaksuja oli korotettu 1. 6. 1960 lukien. Edelleen oli satamalautakunnan hallinnassa olevien huonetilojen vuokrasopimukset sanottu irti vuokrien tarkistamista varten. Helsingin satamaa pidettiin jo maksuiltaan kalliina, kuitenkin olisi tärkeätä kaupungin tulojen vuoksi noudattaa sellaista taksapolitiikkaa, joka ei karkoittaisi tavaraliikennettä toisiin halvempiin satamiin, vaan joka pikemminkin pyrki lisäämään sataman liikennettä. V:n 1959 ja 1960 ensimmäisen puoliskon tuloja verrattaessa onkin voitu todeta niiden lisääntyneen n. 1 mrd. mk:sta 1.3 mrd mk:aan. Tuulaakimaksuja arvosteltaessa on otettava huomioon, että noudatetulla satamapolitiikalla on vaikutuksensa tuulaakimaksujen kertymiseen. Lautakunta ei puoltanut maksujen korottamista. Teollisuuslaitosten lautakunnan mielestä veden hinta olisi pidettävä samana kaikille kuluttajille, koska taksojen korottaminen aloitteen mukaisesti aiheuttaisi sekä kuluttajille että vesilaitokselle melkoisia kustannuksia mittarilaitteiden muutostöiden vuoksi. Kaasutariffit tutkittiin tarkoin v. 1959 nykyisten tariffien vahvistamisen yhteydessä. Tällöin oli osittain lähdetty omakustannuseriaatteesta, osittain siitä, että kaasu joutuu jatkuvasti kilpailemaan muiden energialähteiden kanssa. Lautakunnan mielestä ei kaasutariffeja ollut syytä muuttaa. Sähkön hinnoista lautakunta oli huomauttanut suurjännitekuluttajien itse huolehtivan sähkön muuntamisesta suurjännitteestä pienjännitteiseksi, joten näitä varten ei jouduta rakentamaan verkkomuuntamoita eikä kallista pienjänniteverkkoa. Näin ollen laitoksen omat kustannukset muodostuvat pienemmiksi mainittujen kuluttajien osalta. Lisäksi käyttävät nämä kuluttajat sähköä tasaisesti läpi vuoden, joka myös alentaa energiayksiköiden keskekustannuksia. Pienjännitekuluttajien aiheuttamat kustannukset muodostuvat jonkin verran edellistä suuremmiksi pienjännitejakelun ja epätasaisemman sähkönkäytön vuoksi. Yleistariffikuluttajien käyttämän energian keskekustannukset muodostuvat jokseenkin samoiksi kuin pienjännite-erikoistariffikuluttajienkin, vaikka mittaroinnista ja laskutuksesta aiheutuvat kustannukset ovatkin suhteellisen suuret. Edullinen tulos yleistariffikuluttajien kohdalla aiheutuu siitä, että heidän energiakulutuksestaan vain vähäinen osa sattuu

1. Kaupunginvaltuusto

sähkölaitoksen suurimman kuormituksen ajaksi. Energiatariffikuluttajien ryhmä on epäedullisin, koska se aiheuttaa lähes puolet laskutus- ja mittarinlukukustannuksista, vaikka energian myynti ko. kuluttajille muodostaa vain vajaan kuudesosan koko energian myynnistä. Kun sähkölaitoksen voimassa oleva tariffijärjestelmä perustuu kaupunginvaltuuston vahvistaman periaatteen mukaisesti eri kuluttajaryhmien aiheuttamiin kustannuksiin sekä pyrkii ohjaamaan sähkönkulutusta tarkoituksenmukaisesti, ei lautakunnan mielestä ollut syytä muuttaa järjestelmää aloitteessa ehdotetulla tavalla. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (1. 2. 96 §).

Komitean asettamisesta tutkimaan mahdollisuuksia vapaavaraston tai vapaasataman perustamiseksi Helsinkiin tekemässään aloitteessa vt Mattila ym. olivat todenneet Helsingin satamaliikenteen kasvaneen v:sta 1938 n. 120 %, vaikka varastotilat vastaavana aikana olivat lisääntyneet vain n. 2 %. V. 1960 oli satamien bruttotuotto ollut yli 2,5 mrd mk, mikä kaupungin taloudessa merkitsi varsin tuntuva tekijää. Tämän vuoksi olisi satamien palvelukelpoisuuteen ja liikenteen kehittämiseen kiinnitettävä entistä suurempaa huomiota. Jotta voitaisiin tavarat hankkia edullisimmilla ehdoilla ja hinnoilla, olisi perustettava riittävän suuria vapaasatamia tai vapaavarastoja. Koska Helsingin asema pääkaupunkina ja tuontisatamana on erittäin tärkeä, olisi kiireellisesti ryhdyttävä selvittämään vapaasataman tai vapaavaraston perustamiseen liittyviä kysymyksiä. Aloitteentekijät mainitsivat, että asiaa tutkimaan olisi kiireellisesti asetettava komitea, johon olisi valittava asiaa ymmärtäviä henkilöitä elinkeinoelämän piiristä. Satamalautakunta oli huomauttanut, että paitsi vapaasatamaa ja vapaavarastoja voitaisiin perustaa tullilain 65 §:n edellyttämiä yleisiä tullivarastoja, yksityisiä tullivarastoja, muonitusvarastoja ja kauttakulkuvarastoja. Helsingissä on jo v:sta 1896 lukien toiminut yleinen talletusmakasiini, jolla oli oikeus antaa talletusmakasiinista annetun asetuksen mukaisia talletustodistuksia warrantteineen. Kaupungin yleisen talletusmakasiinin käytössä oli varastotilaa 48 000 m², mutta nämä tilat olivat riittämättömät tyydyttämään kasvaneen tuonnin tarpeita. Yleinen tullivarasto eroaa vapaavarastosta tai -satamasta etupäässä siinä suhteessa, että edellisessä säilytysaika on kaksi vuotta ja jälkimmäisissä se on rajoittamaton. Vapaavaraston ja -sataman alueella voidaan myös valtioneuvoston luvalla harjoittaa teollisuustoimintaa valmistamalla ulkomaisista raaka-aineista vientitavaroita tulli- ym. veroja suorittamatta. Kun näiden varastoimismenetelmien ero sinänsä on melko pieni, oli satamalautakunnan mielestä tärkeintä Helsingin sataman varastotilojen lisääminen muodossa tai toisessa. Lautakunta oli puoltanut ehdotetun komitean asettamista asian perusteelliseksi tutkimiseksi. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan on Helsingin Kauppakamari jo aikaisemmin tehnyt esityksiä warranttitilojen lisäämiseksi sekä vapaavaraston perustamiseksi ja on kaupunginhallitus 19.10. ilmoittanut kaupungin viranomaisten olevan valmiit yhteistoimintaan Kauppakamarin keskuudestaan asettaman toimikunnan kanssa. Kauppakamari oli myöhemmin ilmoittanut kannattavansa ko. aloitetta ja siinä mainitun toimikunnan asettamista. Kaupunginhallitus oli sittemmin 14.12. asettanut em. komitean, jossa myös Kauppakamari oli edustettuna. Näin ollen kaupunginvaltuusto katsoi esitetyn selvityksen riittäväksi aloitteen johdosta (20.9. 641 §, 20.12. 887 §).

Eläintarhan rantamuurin rakentamiseksi kaupunginvaltuusto oikeutti satamalautakunnan käyttämään v:n 1957 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomameno-

jen pääluokkaan katuja ja rautateitä varten Herttoniemen ja Kyläsaaren varasto-alueelle sekä Siltavuoren sataman rantojen ja Pohjoisrannan rantojen järjestelyyn merkitystä määrärahasta 3.5 mmk, määrärahan käyttötarkoitusta muuttaen (18.1. 53 §).

Jätkäsaaren laituriöiden jatkamiseksi kaupunginvaltuusto oikeutti lautakunnan ylittämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan laitureita, väyliä ja katuja varten merkittyä siirtomäärärahaa 40 mmk:lla (25.10. 730 §).

Lauttasaaren sillan liikenneturvallisuuden varmistamista koskevassa aloitteessaan vt Katajavuori ym. olivat esittäneet mm. seuraavaa: Porkkalan alueen takaisin saamisesta lähtien on liikennetilannetta pyritty selvittämään ja Lauttasaaren uutta siltaa suunniteltu. Lauttasaaren asujamisto on vuosi vuodelta kasvanut, sen teollisuusalue laajentunut, niin ollen liikennoruuhka Lauttasaaren sillalla on muodostunut sietämättömäksi. Silta on jatkuvasti ylikuormitettu, mikä voi johtaa sillalla liikkujat hengenvaaraan. Tästä syystä ehdotettiin, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin tarpeellisen poliisivoiman saamiseksi valvomaan Lauttasaaren sillan turvallisuudelle sopivaksi katsottavia nopeus- ja ajoetäisyysrajoitusten noudattamista ja varsinkin raskaan kaukoliikenteen ohjaamiseksi ainakin ruuhka-aikoina muita teitä. Kaupunginhallitus ilmoitti, että satamalautakunta oli tehnyt esityksen Lauttasaaren sillan uusimisesta sekä liikenneajoituksista. Kiinteistölautakunta oli antanut lausunnon sillan kuljetuskapasiteetista arvioiden myöskin liikenteen kehitystä aina v:een 1980 saakka ja tämän huomioon ottaen päätyneet käsitykseen, että uusi Lapinlahden silta olisi rakennettava ensin ja vasta sen jälkeen uusittava Lauttasaaren silta. Poliisilaitos piti satamalautakunnan ehdotuksia ajonopeuden alentamisesta ja ajoneuvoille määrättävistä välimatkoista vaikeasti valvottavina. Kuitenkin pidettiin tarpeellisena sillan painorajoituksen valvomista. Liikennejärjestelykomitea oli yhtynyt poliisilaitoksen lausuntoon. Kaupunginhallitus totesi, että tarkoituksena oli ollut suorittaa Lauttasaaren sillan uudistustyö sen jälkeen kun Lapinlahden väylä siltoineen olisi tullut rakennetuksi. 16.2. kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi mm., että poliisilaitos oli suostunut asettamaan liikennepoliisit Lauttasaaren sillan kumpaankin päähän ohjaamaan liikennettä ja valvomaan nopeus- ja painorajoitusten noudattamista; satamalaitosta kehoitettiin hankkimaan painorajoitusten valvonnassa tarvittavat parivaa'at sekä asennuttamaan valaistut opasteet sillan kumpaankin päähän ja lisäksi harkitsemaan sellaista vaihtoehtoa Lauttasaaren sillan uudistamiseksi, että vain sillan kansirakennelma kevyitä uusia materiaaleja käyttäen uudistettaisiin. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä selostetut lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (18.1. 64 §, 15.3. 204 §).

Savonkadun, Kumpulantien sekä Vallilan rautatien ylikulkusillan leventämiseksi tekemässään aloitteessa olivat vt Rantala ym. esittäneet mm. seuraavaa: »Helsinkiin on vuosien varrella rakennettu useita eri suuntiin johtavia ulosmenoteitä, mutta vain harvoja poikittaisväyliä yhdistämään ulosmenoteitä ja niiden varrelle syntyneitä asumalähiöitä. Poikittaisliikenteen pahin pullonkaula Kantakaupungin alueella on Savonkatu ja Kumpulantie sekä niiden yhtymäkohdassa oleva Vallilan rautatien ylikulkusilta. Mainittu reitti yhdistää pohjoiset kaupunginosat läntisiin kaupunginosiin sekä Turun- ja Jorvaksentiehen. Lahden pikatien valmistumisen jälkeen tulee läpikulkuliikenne vielä kasvamaan. Alueen läheisyydessä järjestettävät urheilukilpailut aiheuttavat myöskin ruuhkautumista reitillä, samoin pahentavat tilannetta

1. Kaupunginvaltuusto

Kumpulantien varrelle rakennetut pienteollisuustalot». Edellä esittämänsä perusteella aloitteentekijät olivat ehdottaneet, että ryhdyttäisiin kiireellisiin toimenpiteisiin Savonkadun ja Kumpulantien leventämiseksi ja varustamiseksi molemminpuolisilla pyöräteillä ja että rautatiehallitukselle tehtäisiin ehdotus Vallilan ylikulkusillan leventämiseksi samanaikaisesti em. katujen kanssa. Kiinteistölautakunta ja yleisten töiden lautakunta olivat puoltaneet mainittujen katujen ja sillan leventämistä tai uuden sillan rakentamista entisen tilalle. Myöskin kaupunginhallitus katsoi ko. katujen ja sillan leventämistöiden olevan ajankohtaisia, ja olisi kadut rakennettava asemakaavan mukaisesti lopullisiin leveyksiinsä. Tarvittavat määrärahat olisi merkittävä v:n 1962 talousarvioehdotukseen ja asemakaavaa muutettava siten, että sekä Kumpulantien että ylikulkusillan leveydeksi tulisi 20 m. Rautatiehallituksen kanssa päätettiin ryhtyä neuvottelemaan uuden sillan rakentamisesta. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (26.4. 332 §).

13. Muut liikeluonteiset laitokset

Teurastamolaitos

Terveydenhoitojärjestyksen muuttamista koskevan päätöksen vahvistaminen. Merkittiin tiedoksi, että lääninhallitus oli 23.2. vahvistanut kaupunginvaltuuston päätöksen, joka koski vihannestukkutorin käytäntöönottamisen vuoksi terveydenhoitojärjestyksen 53 §:ään tehtyä muutosta (15.3. 179 §, v:n 1960 kert. s. 108, kunn. as. kok. n:o 18).

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti siirtää teurastamolaitoksen 29. palkkaluokan käyttöinsinööriin viran 1.5. lukien 31. palkkaluokkaan (26.4. 322 §).

Työttömyysvakuutusmaksun suorittamista varten kaupunginvaltuusto oikeutti teurastamolaitoksen lautakunnan ylittämään kansaneläke- ja lapsilisämaksuja varten merkittyä määrärahaa 161 382 mk (17.5. 379 §).

Elintarvikekeskus

Eräiden tiliasiakirjojen hävittäminen, ks. kaupunginarkisto.

14. Teollisuuslaitoksia koskevat asiat

Teollisuuslaitosten lautakunnan johtosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti lisätä johtosäännön 6 §:ään uuden 14) kohdan, joka koski sähkövirran ja kaasun kulutuksesta perittävien maksujen lykkäyksen myöntämistä erinäisillä ehdoilla (14.6. 488 §, kunn. as. kok. n:o 59).

Suurkuluttajien maksujen muuttaminen kaasu-, sähkö- ja vesilaitoksen tariffien osalta, ks. satamalaitos.

Vesilaitos

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti siirtää 1.6. lukien Vanhankaupungin vedenpuhdistuslaitoksen 31. palkkaluokan kemistin viran 32. palkkaluokkaan ja